



CHƯƠNG 5: ĐẠI VIỆT THỜI LÝ – TRẦN – HỒ (1009-1407)

BÀI 11: NHÀ LÝ XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC (1009-1225) (T1)

Việt Nam sử lược: "Long Đĩnh là người bạo - ngược, tính hay chém giết, ác bằng Kiệt, Trụ ngày xưa. Vua thường cứ lấy sự giết người làm trò chơi: có khi những tù phạm phải hình, thì bắt lấy rơm tẩm dầu quẩn vào người rồi đốt sống; có khi bắt tù trèo lên cây rồi ở dưới sai người chặt gốc cho cây đổ; có khi bỏ người vào sọt rồi đem thả xuống sông.

Làm những điều ác như thế thì lấy làm thích chí. Một hôm lấy mía để lên đầu nhà sư mà róc vỏ, rồi thỉnh thoảng giả toan nhổ tay bổ dao vào đầu sư chảy máu ra, trông thấy thế làm vui cười. Còn khi ra buổi chiều, có ai tấu sớ điều gì thì cho những thằng hề nói khôi hài hay là nhại tiếng làm trò.

Long Đĩnh làm vua được 2 năm đổi niên hiệu là Cảnh - thụy (1008-1009). Sang năm sau là năm Kỷ Dậu (1009) thì mất, làm vua được 4 năm, thọ 24 tuổi. Vì mắc bệnh không ngồi được, đến buổi chiều thì cứ nằm mà thị triều, cho nên tục gọi là Ngọa-triều".



Ông là người châu Cổ Pháp (Tứ Sơn, Bắc Ninh). Khi lên ba tuổi, mẹ ông đem ông cho Lý Khánh Văn, sư chùa Cổ Pháp làm con nuôi và đi tu từ đó. Đến bảy tuổi, ông được cha nuôi là Lý Khánh Văn gửi cho một người bạn - thiền sư nổi tiếng là Vạn Hạnh. Lớn lên, ông vào kinh đô Hoa Lư làm quan nhà Tiền Lê. Ông được vua yêu, cho ở lại kinh thành học tập quân sự và gả con gái cho, ông còn được đặc phong làm Điện tiền cận vệ ở thành Hoa Lư, sau này ông được thăng lên đến chức Điện tiền chỉ huy sứ, chỉ huy cấm quân ở Hoa Lư. Ông là người có học, có đức và có uy tín nên được triều thần nhà Lê quý trọng.



Lý Thái Tổ

鄉老錢帛有差○遺負外郎梁任文黎再嚴如
結好○帝以華閭城滅隘不足為帝王居敬選
手詔曰背商來至盤庚五遷周室迫成王三徙

三代之數君徇于已私妄自遷徙以其圖大宅中
為億萬世子孫之計上謹天命下因民志苟有便

輒改故國祚延長風俗富阜而丁黎一家凡徇已
私忽天命罔蹈商周之跡常安厥凡下致致世代

本心史記卷二
本心再紀卷二
弟長筭數短促百姓耗損萬物失宜朕世痛之不

得不能况高王故都大羅城宅天地區域之中得
龍蟠虎踞之勢正南北東西之位便江內向背之

宜其地廣而坦平厥土高而爽塏音理高民居音險
昏墊之困萬物極蕃阜之豐適覽越邦斯為勝地

賦四方輻輳之要會為萬世京師之上都朕欲因
此地利以定厥居卿等如何群臣皆曰陛下為天

下建長久之計上以隆帝業之不洪下以措斯民
於富庶所利如此誰敢不從帝大悅○秋七月帝

HOA LƯ

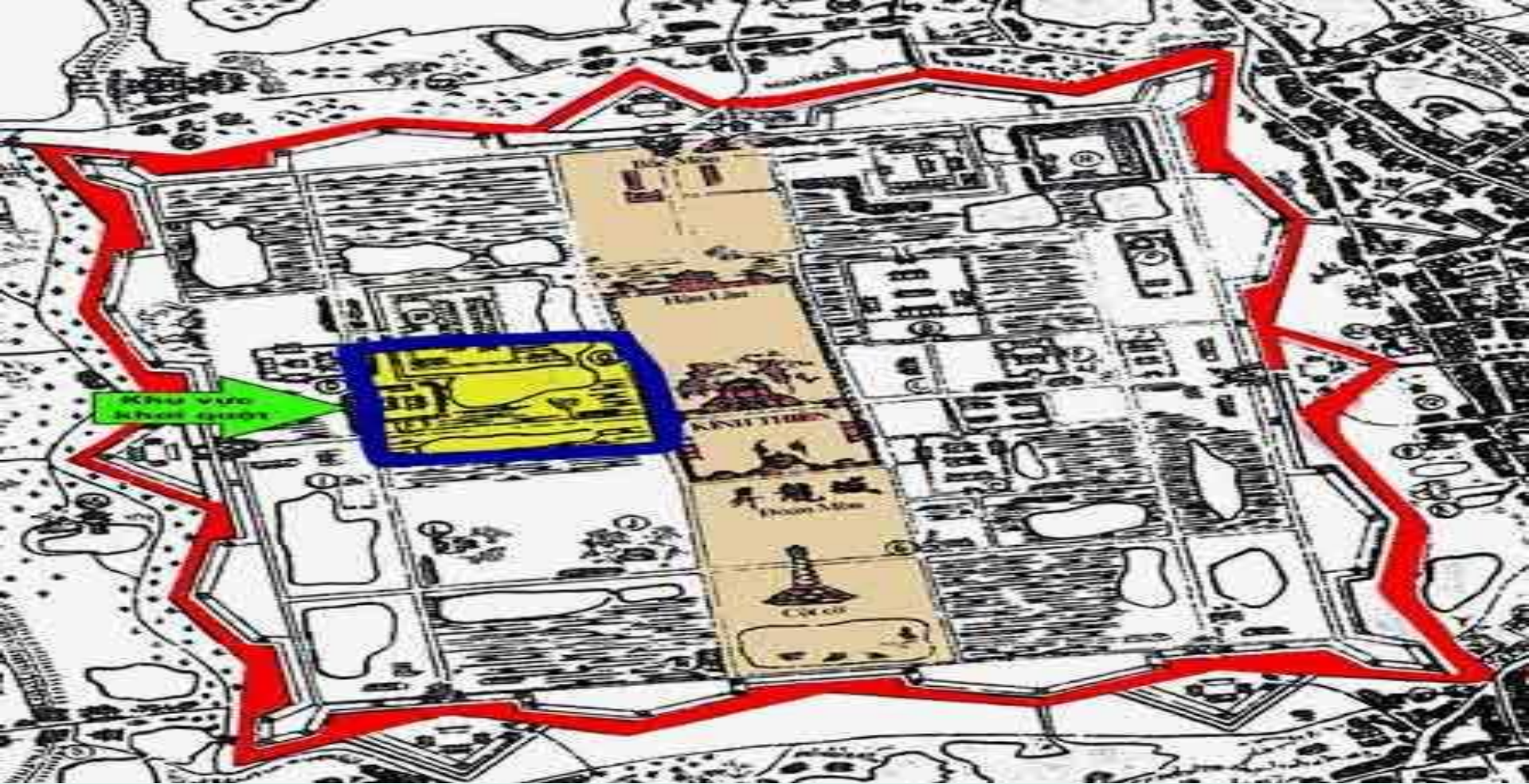
Vùng đất hẹp, nhiều núi đá bao quanh.

Hạn chế sự phát triển lâu dài của đất nước

ĐẠI LA (THĂNG LONG)

Đất cao mà bằng phẳng, núi sông sau trước, thế dựa núi sông.

Rất thuận lợi về giao thông và phát triển đất nước lâu dài



Bản đồ địa danh thành Thăng Long











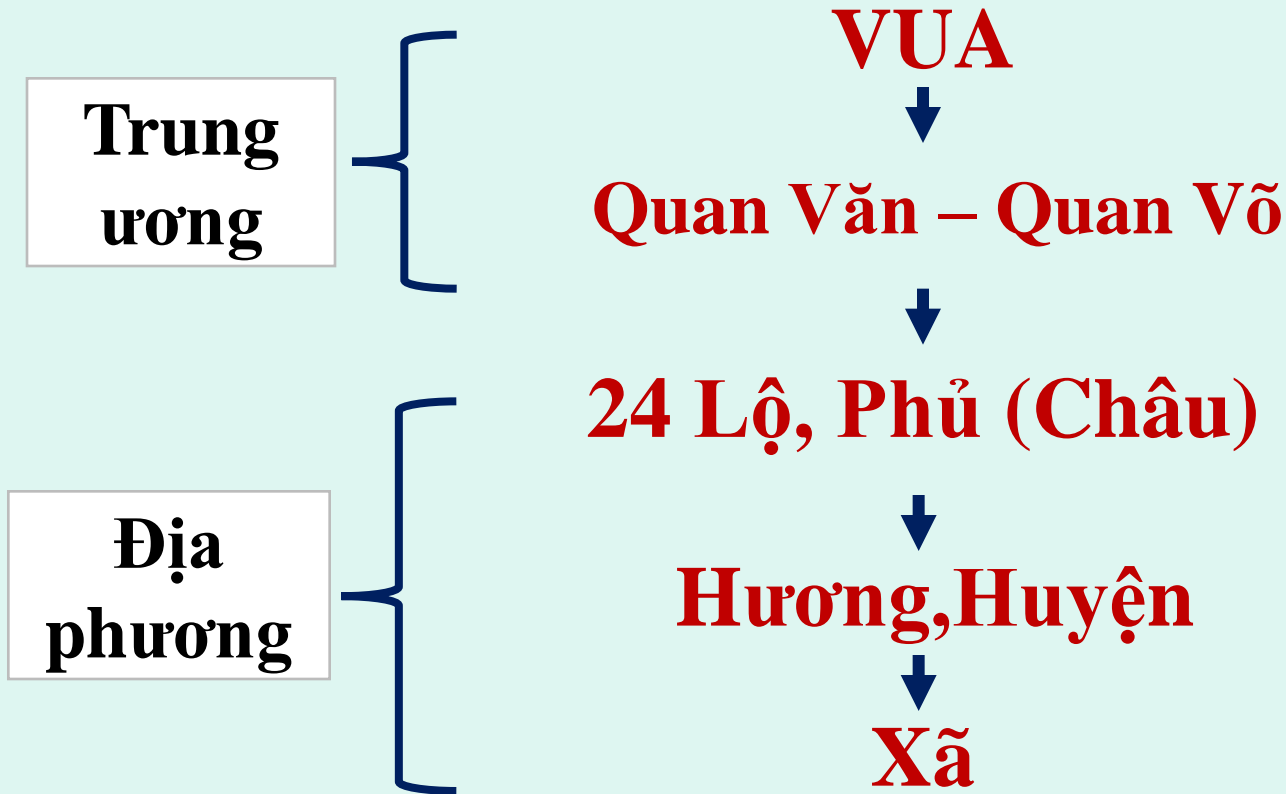
Dấu vết nền cung điện thời Lý – Thăng Long



Bản đồ địa danh thành Thăng Long



Sơ đồ tổ chức bộ máy Nhà nước thời Lý



ĐÌNH – TIỀN LÊ

Trung ương

Địa phương

VUA

10 lộ, phủ,
châu

giáp

xã

THÁI SƯ,
ĐẠI SƯ

Quan
văn

Quan
võ

NHÀ LÝ

Trung ương

Địa phương

VUA

24 lộ, phủ

Quan
Đại thần

Hương
Huyện

Quan
văn

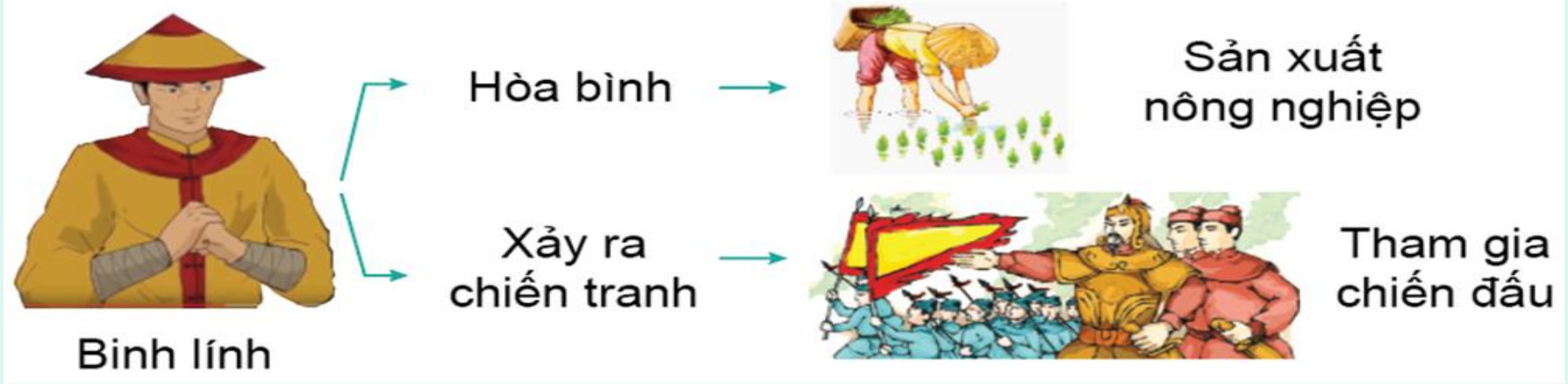
Quan
võ

Xã

Quân đội:

Gồm 2 bộ phận → Cấm quân

→ Quân địa phương



Luật pháp



- Mềm dẻo:

+ Gả con gái cho các tù trưởng.

+ Giữ quan hệ hòa hiếu với nhà Tống.

- Cứng rắn:

+ Trấn áp các thế lực có mưu đồ tách khỏi Đại Việt.

+ Dẹp tan cuộc tấn công của Chăm-pa





Câu 1: Việc Lý Công Uẩn dời đô về Thăng Long có ý nghĩa như thế nào?

A. Vì đây là vùng đất mà giặc không dám đặt chân đến

B. Vì đây là vùng đất giàu có, nhiều của cải, vàng bạc

C. Đóng đô ở Hoa Lư, các triều đại không kéo dài được

D. Thăng Long có vị trí trung tâm, đất đai bằng phẳng thuận lợi để phát triển kinh tế, chính trị



Câu 2: Tại sao pháp luật thời Lý nghiêm cấm việc giết mổ trâu bò?

A. Đạo Phật được đề cao nên cấm sát sinh

B. Để bảo vệ sản xuất nông nghiệp

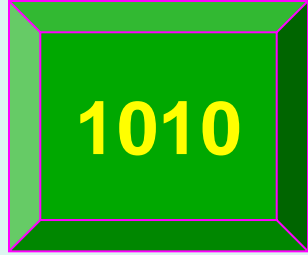
C. Trâu, bò là động vật quý hiếm

D. Trâu, bò là động vật linh thiêng

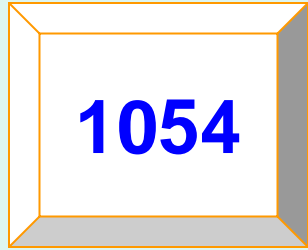


Câu 3: Chính sách “ngụ binh ư nông” dưới thời Lý được hiểu là:

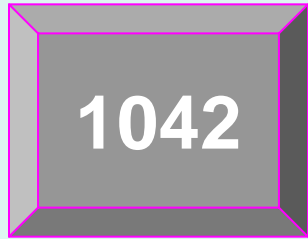
- A. Nhân dân nộp sản phẩm để không phải đi lính**
- B. Cho quân sĩ luân phiên về quê cày ruộng**
- C. Nhân dân chỉ cần nộp tiền là không phải đi lính**
- D. Nhà nước lấy ruộng đất công để chia cho quân sĩ**



**Lý Công Uẩn quyết định dời đô về
Đại La**



Đổi tên nước là Đại Việt



Ban hành Luật Hình Thư

